KEHA-keskus

Asiantuntijalausunto

28.1.2019

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
00102 EDUSKUNTA
TyV@eduskunta.fi

Viite: HE 266/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Kasvupalveluvirastosta, kasvupalvelujen asiakastietojen käsittelystä ja turvallisuusselvityslain 37 §:n muuttamisesta

KEHA-keskuksen lausunto

1. **Esitys laiksi Kasvupalveluvirastosta**

Kasvupalveluviraston tehtävänä olisi esityksen mukaan kehittää, tuottaa ja hankkia valtion ja maakuntien sekä kuntayhtymän yhdessä käyttämät työ- ja elinkeinoministeriön järjestämät tietojärjestelmät ja alustat, kasvupalveluihin liittyvät digitaaliset ja sähköiset palvelut ja näiden palvelujen käytön tukipalvelut.

Pendelöinnin myötä työmarkkina-alueet ovat laajentuneet. Kasvupalveluiden digiratkaisut edellyttävät valtakunnallisuutta, jolloin yhteiset järjestelmä- ja alustapalvelut tuottavat selkeitä kustannushyötyjä ja edistävät asiakkaiden yhdenvertaisuutta. KEHA-keskuksessa nyt kehitettävien ja kasvupalveluvirastolle siirtyvien järjestelmien ja tietovarantojen suunnittelussa on huomioitu, että niiden tulee tukea palvelujen yhteensovittamista maakunnissa ja edesauttaa valtakunnallisten ja maakunnallisten kasvupalvelujen integraatiota. Vimana Oy:n osuus kasvupalvelujärjestelmien osalta on tarvittavan integraatioalustan ja teknisen yhteyden järjestäminen Kasvupalveluviraston ylläpitämien järjestelmien ja maakuntien järjestelmien välille.

Esityksen mukaan Kasvupalveluvirastolle siirrettäisiin TE-asiakaspalvelukeskuksessa hoidettavat sähköisten ja digitaalisten palvelujen tukea koskevat tehtävät. Kasvupalveluvirasto tarjoaisi valtakunnallisesti keskitettyä neuvontaa valtakunnallisissa kasvupalveluissa sekä sähköisten ja digitaalisten palvelujen käytön tukea loppuasiakkaille, viranomaisille, palveluntuottajille ja muille sidosryhmille. KEHA-keskuksen mielestä esitys on kannatettava, koska näin palvelujen kehittäminen ja tuottaminen sekä neuvonta ja tuki olisi keskitetty Kasvupalveluvirastoon. Haaste valtakunnallisten kasvupalveluiden neuvonnasta on tunnistettu, koska maakunnissa kasvupalveluja tullaan toteuttamaan alueen omien asiakastarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Maksatuksen tehtävien säilyttämistä Kasvupalveluvirastossa on lausunnoissa arvosteltu. KEHA-keskuksen näkemyksen mukaan kasvupalvelujen maksatukset tulee jatkossakin säilyttää Kasvupalveluvirastossa keskitettynä toimintona. Maksatustehtävien keskittäminen on yhdenmukaistanut laatua ja tasannut sekä lyhentänyt käsittelyaikoja. KEHA-keskus haluaa korostaa, että keskitettyjen maksatustehtävien hajauttaminen 18 maakunnalle johtaa saavutettujen tehokkuushyötyjen menettämiseen ja edellyttää maakunnilta lisärekrytointeja. Maksatustehtävä on maakunnan näkökulmasta tukiprosessi, jota ei kannata siirtää maakunnalle.

Lakiesitykseen 2 §:n 3 momenttiin on kirjattu seuraavasti Kasvupalveluviraston tehtävistä "hoitaa muut sille säädetyt tehtävät sekä työ- ja elinkeinoministeriön sille

määräämät tehtävät". Kasvupalveluvirastolla voisikin olla luonteva rooli mm. maakuntien kyvykkyyksien tukemisessa ja hyvien käytäntöjen levittämisessä.

Kasvupalveluviraston monipaikkainen toimintamalli on kannatettava ja tukee maakuntauudistuksen periaatetta henkilöstön tarpeettoman siirtymisen välttämiseksi.

2. Esitys laiksi kasvupalvelujen asiakastietojen käsittelystä

5 §:n mukaan Kasvupalveluvirasto ja maakunnat ovat yhteisrekisterinpitäjiä. Vastuiden ja velvoitteiden jakautuminen konkreettisella tasolla eri toimijoiden kesken tulisi säätää laissa, jotta vältyttäisiin erilaisilta tulkinnoilta eri maakuntien välillä. Myös työ- ja elinkeinoministeriön ja tulevan Kasvupalveluviraston tehtävänjakoa olisi syytä konkretisoida tarkemmin roolien määrittelyssä. Palveluntuottajan, jolle maakunta on antanut tehtäväksi asiakkaan palveluprosessiin liittyvät tehtävät, palveluksessa olevat henkilöt ovat käsittelijöitä. Kasvupalveluvirastolle ja maakunnille on varattava rekisterinpitäjänä riittävät resurssit palveluntuottajien valvonnan toteuttamiseksi. Asiakkaan näkökulmasta pitää myös olla yksiselitteistä, kuka on rekisterinpitäjä. Olisiko asiakkaan näkökulmasta Kasvupalveluvirasto rekisterinpitäjä?

6 §:n velvollisuus käyttää rekrytoinnin ja työllistymisen asiakastietojärjestelmää varmistaa tietojen ajantasaisuuden ja mahdollistaa asiakkaalle hänen palvelutarvetta vastaavan palvelun tarjoamisen.

Ehdotetun 8 §:n mukaan käyttöoikeus rekrytoinnin ja työllistymisen asiakastietojärjestelmään voidaan myöntää palveluntuottajalle "jolle maakunta on julkisista rekrytointipalveluista ja osaamisen kehittämispalveluista annetun lain 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla antanut tehtäväksi lain 4 ja 10-13 §:ssä tarkoitetut asiakkaan palveluprosessiin liittyvät toimet, palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa palveluprosessiin liittyviä toimia". Tämän perusteella käyttöoikeutta ei voi myöntää kasvupalvelukoulutuksen järjestäjälle, vaan ainoastaan asiakkaan edellä mainittua palveluprosessia hoitavalle palveluntuottajalle. KEHA-keskuksen mielestä asiakastietojärjestelmän käyttöoikeus tulee voida myöntää myös koulutuksen järjestäjälle. Heille tulee mahdollistaa pääsy niihin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä palvelun tarjoamiseksi. Määriteltävien käyttöoikeuksien perusteella kyetään määrittelemään näyttävät tiedot. Tulosperusteisten hankintojen lisääntyessä tulee pohtia sitä, estääkö käyttöoikeuden myöntäminen organisaation yhtiömuodon perusteella innovatiiviset hankinnat.

13 §:n mukaan tietoja ei kuitenkaan tarvitse poistaa asiakastietojärjestelmästä, jos se on edelleen tarpeen laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi tai vireillä olevan asian johdosta. Lainsäädännössä on tarkemmin määriteltävä perusteet, milloin tietoja voidaan säilyttää pidempään kuin kaksi vuotta tietoa koskevan merkinnän tekemisestä tai kun asiakkuuden päättämisestä on kulunut viisi vuotta. Pykälän perusteluissa on todettu, että tietojen järjestelmästä poistaminen ei välttämättä tarkoita tietojen lopullista hävittämistä, jos niiden arkistoimisesta on päätetty. Onko tarkoitus, että asiakastietojärjestelmässä säilytetään tietoja ja niitä ei siirretä mihinkään muualle arkistoitavaksi? Vai onko tarkoitus siirtää tiedot asiakkuudenhallintajärjestelmästä Kansallisarkistoon pysyvän säilytysvelvollisuuden vuoksi? Asiakkuudenhallintajärjestelmän pitäisi sisältää vain asiakasprosessin ja työmarkkinoiden toimivuuden kannalta ajantasaista tietoa.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän tulisi pitää sisällään myös yritysasiakkaalle tarjotut rekrytointipalvelut. Tämä mahdollistaisi sujuvamman yritysasiakkaan palveluprosessin kokonaishallinnan maakunnassa tai missä hyvänsä verkostossa, kun yksi osa-alue yrityspalvelusta ei olisi toisaalla. Yritysasiakkaan tulee voida kertakirjautu-

misella kirjautua eri järjestelmiin. Näin saataisiin maakunnallisiin kasvupalveluihin vain yksi yritysasiakkaan järjestelmä ja asiointipalvelu. Onko Kasvupalveluvirastolla roolia tässä järjestelmässä, koska sitä ei mainita käyttäjänä?

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään talletettujen tietojen luovuttamista koskevassa 22 §:ssä ei ole mainittu Kasvupalveluvirastoa. Maksatustehtävien hoitamiseen liittyen Kasvupalveluvirasto tarvitsee myös ao. tietoja (siirtymäkauden ajan).

KEHA-keskus

Mikko Salmenoja
Johtaja

Vesa Jouppila
Kehittämisjohtaja